

Bilag III.Samfundet til Øbruelighedens Fremme.

Til Rigsdagens Folkething!

For at erholde nogenlunde paalidelige Oplysninger om Befolkningens Standpunkt med Hensyn til Drickfældighedens Udbredelse i de forskjellige Egne af Landet, om dette Onde er i Tiltagende eller Aftagende, ved hvilke Aarsager og Forhold det fremmes, og hvilke Sygdomme derved foranlediges, har Professor L. Brandes bevirket, at der i Henshold til et af ham udarbejdet Schema, der fremsendes gennem Justitsministeriet, herom er indhentet Beretning fra Lægerne udenfor Hovedstaden. Disse Beretninger ere blevne bearbejdede, og et Uddrag deraf, affattet med den Diskretion, som er tilsagt Lægerne, vil ved Foranstaltning af Samfundet til Øbrueligheds Fremme blive trykt og udgivet, men da der endnu vil hengaa nogen Tid, forinden dette Uddrag saaledes foreligger Offentligheden, og da et af Folkethinget nedsat Udvalg behandler et privat Forslag, sigtende til at indskrænke Antallet af Brændevinssubstans paa Landet, har Samfundets Bestyrelse troet, at det kunde have nogen Interesse for Thinget allerede nu at komme til Rundsstab om, hvad der ved de indkomne Beretninger i denne Henseende er oplyst.

Af de indkomne Beretninger fremgaar det, at, som det var at vente, Udsalgsstedernes og Beværtningernes Antal staar i ligesremt Forhold til Drickfældigheden; og paa Landet, hvor disse Forhold bedre kunne overses, maa ifølge Erfaringen ethvert Udsalg eller Beværtningssted anses som et Centrum for Drickfældigheden, hvad enten de som Kroer og legale Udsalgssteder give Anledning til et jævnt Drickeri eller, som Smugkroer, bevirke et mere temporært Fylderi og den deraf følgende Berusning.

Da Indskrænkning af Udsalgsstedernes Antal har en saa stor Betydning for Drickfældighedens Afstagen, henledes Opmærksomheden særlig paa en ny Klasse af Udsalgssteder, som synes at rumme store Farer, navnlig for Landbefolkningen, og om hvilke det antages, at de let ved Lovgivningsmagtens Hjælp kunne gjøres uskadelige.

Der sigtes herved til de i de senere Aar rundt om paa Landet opstaaede Forbrugsforeninger. Det betvivles ikke, at disse gjøre Nytte ved at forstærke Medlemmerne Levnetsmidler og Brugsgjenstande til Priser, der ere lavere end i Handelen, men desværre have mange af dem optaget Handelen med Spiritus og bairisk Øl, da Avancen herpaa er ganske betydelig, og Medlemmerne gjerne ville have Afgang til at erholde Spiritus.

Gjennem 3 Tyskater og 11 andre Læger er det udtalt, at Forbrugsforeningerne i Sjælland med Møen samt Lolland og Falster rumme ikke ringe Farer, idet de fremme Drickfældigheden og ved at gjøres til Smugkroer blive meget uheldige Arnesteder for Drickeriet, og om der end fra Nørrejylland (Weile Amt) kun foreligger en lignende Udsættelse, er det dog at befrygte, at disse Foreninger ville udbrede sig mere og mere, og at de, hvis det ikke forbydes dem at sælge Brændevin og bairisk Øl til deres Medlemmer, mægtig ville befordre Drickfældigheden blandt Landbefolkningen.

Det hører uegtelig til Lovgivningens vanskeligste Opgaver at bekæmpe et saadant Samfundsonde som Drickfældighed, men medens Maineloven i hele sin Strengthed vistnok vil passe mindre vel for vort Føll, synes det dog rimeligt, at man i den næste Lovgivning vil finde Forbilleder, som uden Betænkning kunde tages til Følge her i Landet, saavel med Hensyn til de Afgifter, der erlægges af berusende Drikke selv, som med Hensyn til Forhandlingen af disse.

Saafernt derved det nedsatte Udvalg ikke allerede har erhvervet fuldstændig og authentisk Oplysning om de i begge disse Henseender i Norge gjældende Bestemmelser, vilde mulig en Henvendelse til Regjeringen om at forstærke saadanne Oplysninger kunne danne en heldig foreløbig Afslutning af dets Arbejde.